

Baltijas Semkopis.

Matija:
 Par gadu 2 r., par 1/2 gadu 1 r. 10 l., par 3 mēn.
 60 l.; ar pēfubstānām: a) par paku: 2 r. 60 l.,
 1 r. 40 l., 90 l.; b) Jelgavā: par gadu 2 r., 30 l.

Sludinājumi
 matija 5 lapiņ., par rindām.

3. gada-gājums.

Uzstāšanās:
 Jelgavā: Balt. Sentov. reģistrācija, Katolu eelā № 2
 (hebtā); Rihgā: Veela Kāleju-eelā № 4, pee Kapteina
 un Lugaļa l. l. grahmatu-bodē un pee Verghendorff l.
 Rāsta-eelā № 13. Zitur: Pee māhītajēem, skolotā-
 jēem, pag. vežateem, strīhveerem 16, un wifās gab-
 matu-bodēs.

№ 16.

Jelgavā, trešchdeenā, 20. aprīlī.

1877.

Mahdīlājs: Wisaugstafais Manifests. — Dāshadas sīnas: No eelshjemehm.
 No ahrjemehm. — Samatas sīnas. — Wispahriga dāta: Wehstules par Baltijas
 šadshwi. — Lautsaimnēezība: Dāhīsa dāhī aprīlī. Rāhds wāhds ehrehegu buh-
 wetajēem it ihpāshī masgruntneekēm. — Wāhryas: Rā audēllī loti ahtri ihbalī-
 nami. — Atbīlbes. — Pahrlabojumi. — Sludinājumi.

Waldības Wehstīnēi no 12. aprīlā f. g. teel pašludināts šahds
 muhsu mīhtota Kunga un Keisara

Wisaugstafais Manifests.

Muhsu ustizigee pawalstneeki sīn, zīl uszīhtigi
 un nerīmdami Wehs alāsch esam ruhpejuschees par
 to křistigo listeni, kuras Turzija apspeeduse. Ar
 Muhsu wehleschanos, wīnu listeni pahrlabot un
 wīneem stīpru droshību gahdat, ir wīsa Kreewu
 tauta weenōs prahtōs, kura ir gatawa, no jauna
 upurus nest preeksch mineto křistigo buhschanu
 pahrlaboschanas. Muhsu pawalstneeku afinis un
 mantiba Mums alāsch bija dahrgas. Muhsu waldī-
 schana peerahda, lā Wehs schīnī sīnā esam ruhpeju-
 schees, pat pee teem breefmigeem notifumeem Serze-
 gowinā, Bosnija un Bulgarijā. Preeksch wīsham
 leetahm Wehs Sewim bijahm to mehrli sprauduschi,
 křistigo listeni Turzija zaur meerīgu darboschanos
 un zaur to leelwālstu weenprahtību pahrlabot,
 kuras ar Mums faweenojuschahs un draudshībā
 stahw. Pehz dīwu gadu nerīnstoscheem publi-
 neem, Turku waldību peedabot pee pahrlaboscha-
 nahm, kas Bosniju, Serzegowīnu un Bulgariju
 no tureenas teesu un waldību patwarības pasar-
 gatu, kuras agrakeem, no Turku waldības preeksch
 wīšas Eiropas šwehti apnemteem peenahkumeem
 pawīšam preti dārija, — Muhsu puhlini un zītu
 wālstu šautschana un atgahdīnāschana ir palītuschī
 bes šekmes. Turku waldība alāsch it strupi no
 šewīs atraidīja, křistigo droshību wostīprināt un
 leelwālstu konferenzes spreedumeem padotees
 Wehledamees, lā neweenōs lihdselkīs nepalīktu
 ne-īleotats, zaur kuru meerīga īslīhdsīnāschana
 buhtu panahkama. Wehs utahm zītahm wālstīhm
 līkahm preekschā, lāi fastahda protokoln, kura
 wispahrigi tas bija šaraktīts, to konferenze no-
 spreeduse, un lāi Turku waldību ūsāzīna, šho
 Eiropas grību zaur fawu parāstū atshīt. Šhīs
 bija Muhsu meerīgas pāgehreshanas tahtafās ro-
 beschas. Muhsu zerības nepeepīldīshahs, Eiropas
 weenprahtīgo wehleschanos nezeenīdama Turku
 waldība leedfahs, šhīm protokolam peebeedrotees.
 Kas meera sīnā bija eepshjams, ir darīts. Turku
 waldības angspřahtīga pretoschanahs Muhs pee-

speesch jo stīprakūs lihdselkīs īsleetot. Dāshniba
 un Muhsu pašhu gods to pāgehri. Zaur fawu
 atraidīdamu atbīldī Turzija Muhs speestīn speesch
 pee kura eerotscheem ķeitees, kas lāi to leeta īs-
 schlir. Pahrlēezīnati, lā Muhsu leeta tāshna un
 stīpri zeredami ūs Deewa Mahtīstahweschānu, Wehs
 faweeem ustizigeeem pawalstneekēm dāram sīnamu,
 lā tas brīhdīs ir Maht, kuru Wehs jān pāredse-
 jahm, lāb Wehs tos wāhrdus īsfāzījahm, ūs kūr-
 eeem wīsa tauta fawu atbīldī dewa. Toreis Wehs
 īsfāzījahm Sawu nodomu, pīlnīgi šwabādī darīt
 un īsturetees, lāb Wehs to buhsīm par wājšadshīgu
 atrāduschi un lāb Kreewijas gods to pāgehreshs.
 Deewa šwehtību preeksch Saweeem kura-pulkeem
 īslūhgāmēes, Wehs wīneem šhōdeen pawehlam,
 Turku robeschas pahrlahpt.

Šhīs Manifests ir no Augsta Kunga un Keisara parāstīts Rīshīnēwā,
 tānī 12. aprīlī 1877. pulkstīn 11 watarā.

Dāshadas sīnas.

No eelshjemehm.

Tas brīhdīs, to neween wīsa Kreewija, bet arī wīsa Eiropa
 ar drūshmainu un atkal ar zerības-pīlnu sirdi šagādīja; tas leelais
 brīhdīs, kura wīsham šchaubīschānahm teel galš padarīt, — kura
 Kreewijas leelais Keisars fawus wālts-dehklus šanz ūs zīhnīschā-
 nahs lauku pret wārmahshleem un muhsu křistigo brāhlu mozītajēem
 un apspeedejeem; tas brīhdīs, kurdch Turzijas křistīgeem wehreeem
 tuwo atswabīnāschānu pašludīna un kura Kreewija wēll fawu šobīnī
 un īspīlda fawu wehstīrīgo ūsdewūnu, kas jān preeksch gadu sīnteneem
 wīnas peenahkumu grahmata bija eeraktīts, — šhīs šwehtājs brīhdīs
 ir Maht! Šlgi muhsu mīhtots Semestehws šaudseja un tāupija fawu
 pawalstneeku afinis. Pīlnus 2 gadus Wīnsch lihds ar faweeem ūstīza-
 meem un gudreem waldības wīhreeem ar īshīn tehwa sirdi mekleja no-
 wehstī kuru, nowehstī afīns īsleschanu. Bet tāi pašchā mehrā pah-
 galwīgeē Turki šcheem puhlineem par spīhti un Kreewiju šaimodami
 un ūzīnadami ar neredīctu šhīstumu un netaumbu nopuhlejāhs kuru
 meera-mehgūnāschānu ūgāšīnat, wīšus preekschlitumūs ar netaumīgu
 pahrgalwību un strupeem wāhredeem atnešt. Křistigo listēns palīfa jo
 deenas jo sīktāks un tuhstītocheem newāimīgu křistīgo šaudēja fawu
 šwabādību, fawu godu un dshwību. Zaur to ir apshēdīnata wīsa
 zīlweze; zaur to Turki ir ūdrīhtīstējuschees Kreewijas godu aīstahri,
 ir to besaunīgi aīzīnājuschī ūs zīhnīschānahs lauku. — Kreewija sīnahs
 fawu godu aīstahwet. Wīnas dehli ees buhschīgi kura, fawu Keisara
 tehwīschītai šautschānai ar dedshīgu un mīhlestības pīlnu prahtu pašlau-
 šdāmi. Kreewijas meitas šāees fawu tāuteeschu kura-bruhzes, wīnas
 šringalwīji aptōvs mahjas. Meleegshīm, lā muhsu dahrgā tehwīeme
 teel ar geuhtēem laīkam peemeleeta, lā tāi buhs dāhšs ūpuris jānešs.

Bet us muhfu pusi ir taisniba; muhfu gods ir aistahrts un miljoneem kristigo sanz un brehz pehz palihga, pehz atpesti-
 fchanas is mokahm un wehrdsidas. To sinadami mehš ar mee-
 rigu prahtu padofimees nenoweherfchaman listenim un saweenosim
 sawas karstas luhgšchanas ar muhfu mihta Semes-tehwa luhgšchanu,
 lai Deems stipro muhfu kara-pulkus un stahw wineem klahr,
 ka tee fchinī taisnibas un atpestifchanaš karā paleel usware-
 taji. Bet nelitfim ari rolas klehpi, — mehš kas mahjās ešam.
 Lihdšefim, žil ween waram. Tehwu semei gruhti laiki, dehleem ja-eet
 palihgā. Un neween dehleem, ari meitahm. Meitšim uardu
 kopā, gahdšim plutšchus preekšch kara-bruhtšchu fšeeefchanaš, došim
 ar labu prahtu un mihtu firdi preekšch dahrgās tehwijs leetas, ko
 ween sinadami, žil ween fšehdami, — weens wairak, otrs mašak, bet
 wiš ar dšiku tehwijs mihleštibu, ar karstu patriotišmu. Tā ir mehš
 tad palihdšefim uswaret, tā ir mehš tad sawu artawu nolitfim uš
 dahrgās tehwijs fwehto altari, tā ir mehš tad palaušifim ar mihtu
 un dedšigu prahtu sawa mihtotā Keisara fahufchanaš. Ta tauta,
 ta walšts, kas tā weenprahtigi un dedšigi pret sawu eenaidneeku fa-
 zetahš, — ta tauta naw usparama!

Ja, muhfu zeen, lašitaji: „tehwu semei gruhti laiki,“ — eefim
 ir mehš tai palihgā un palihdšefim, saweem kareweem žihnitees un
 uswaret!

Peterburgā, 12. aprili pulst. 11. wakarā. Firsšs Gortšcha-
 fowš, muhfu Walšts kanžleris, wakar laidiš wišew. Kreewijs fuht-
 neem ahršemš žirkuleru, kas ahršemju waldbahm preekšchā jaleet un
 kura jo plafchali tas pats ištšaidrots, ko mehš jau augšchjā Wis-
 augstakā Manifestā lašijufchi, proti, ka Turzija zaur sawu ištšurefchanoš
 Kreewiju uš karu peefpeeduse un ka tadehl til diwi leetas atlikufchahš:
 waj Turkōš to wezo nekahrribu pamest, ka ta, bijufe, waj Turkus ar
 waru peefpeest, ka tee ištšilda, ko wiša Eiropa weenprahtigi pagehr.
 Kreewijs waldbiba, Turkeem karu peefazidama, zere, ka ta tahm žitahm
 walštšim pa prahtam darijufe. — Tas pats ari Turku waldbibas
 Konstantinopeli un Turku fuhtnim Peterburgā sinams darits, kufch
 lihds ar sawu kanželeju is Peterburgas aijželojis, tapat ka Kreewijs
 darifchamu wadoniš, Melidow's, no Konstantinopeles pa melno juhru
 uš Kreewiju pahrbrauzis, wišus papihrus zc. lihdsi nembams.

Peterburgā, 13. aprili. Waldbibas Wehštnešis pašludina Wis-
 augstako pawehli, pehz kuras Besarabijas apgabals un juhrai
 tuwakee apgabali Kerfonas un Laurijs gubernās, tā ka
 ari Krimas pušfala sem kara-litumeem padoti.

Wisangstakais kara-manifests fchodeen teel bašnižās pašlu-
 dinats.

Kreewijs pawalstneekus Turzija aistahwehs Wahzu Walšts,
 ka winas waldbibas-wehštnešis pašludina, peeminedams, ka stary Kreewi-
 ju un Wahziju paštahwot tuwa un ihsta draudšiba.

RiŃhinewa. Šchi pilšehta ir Besarabijas gubernā, žitreišejai
 Moldawai, tagadejai Rumenijai tuwaki, ne ka melnai juhrai;
 wina ir uš frijeem kalnineem buhweta, un winas eedšihwotaju štaits
 fneedšahš lihds 105,000. Kā muhfu lašitaji jau šina, RiŃhinewa un
 tureenes apgabala bija saweenoti muhfu kara-pulki (tahdi 500,000
 wihru), sem muhfu Keisara brahla, Leelširša Nikolaja Nikolaje-
 witscha ta Bezakā wirs wadišchanaš. Šchee kara pulki, pee pilnas
 wešelibas un alafch gatawi buhdami uš karu, zaur Wisangstako Ma-
 nifestu 12. aprili dabuja pawehli, uš Turziju dotees. Šekam wini
 pee Turzijas robešchahm aistkufst, wineem jazetahš pahri par Prutes
 upi (robešchah stary Besarabiju un Moldawu jeb Rumenijs seemeka
 dafu) un jadodahš zaur Rumenijs uš Donawas krašteem, kura
 fcho min semiti fchir no Bulgarijs. Šchē, pee Donawas krašteem,
 laikam buhs pirmā faštapšchanaš ar eenaidneeku, jo tur ir Turzijas
 stipratee zectofchmi un kodoligakee kara-pulki saweenoti. — Aprila
 pirmās deenas Augšts Rungs un Keisars no Peterburgas ašbrau-
 za uš RiŃhinewu, wehl ihfi preekšch kara ušfahfchanaš sawus uštizigos
 un duhšchigos kareiwus pahrluhtot un ka mihtodams tehws no saweem
 behrneem atwaditees. „Man bija fchehl,“ tā **WiŃsch** pehz Wald.
 Wehšt. 12. aprili uš VIII korpuša pulkeem fajjis, „Man bija
 fchehl, Žuhs karā fuhtit, tadehl es ar to kawejos žil ilgi
 fšehdams. Bet kad nu Kreewijs gods ir aijnemts, tad Eš-
 efmu pahrlėezinats, ka mehš wiš lihds beidšamam wihram

sawu godu sinafim aistahwet. Ar Deemu! Eš wehlu to
 labako weikšmu! Uš atkalredšefchanoš!

Kahdu žitu pulku apluhkodams Keisars uš ta ofšereem fa-
 zijis: „Preekšch Žuhs aiseefchanaš uš kara-lauku Eš Žums
 grihu kahdus atwadifchanaš wahrdus fajit. Ta Žums
 gaditos ar eenaidneeku žihnitees — ešee duhšchigi žihni-
 fchana un ušturat sawas regimentes wezo flawu. Žuhs
 widu ir jauni karewi, kas uguni wehl naw bijufchi. Eš
 zeru, ka wini aš teem wezajeem nepalšs un dšihfees teem lih-
 dšigi buht. Eš Žums wehlu ašturu un flawas pilnu pah-
 nahfchana. Dšihwojeet wešeli, mani kung!“ Un uš karawih-
 reem pagreesees Augšts Rungs un Keisars fajjis: „Dšihwojeet
 wešeli, karewi!“ Atbilde uš fcheem wahrdem bija pehrfona balšam
 lihdsigs un ilgi fšanedams „hurrah“!

Los žitus pulkus apluhkodams, Keisars fajjis tam lihdsigus
 wahrdus. Wišōš kara pulkōš walda ašgrahbta duhšchiba, — wišur
 walšts eedšihwotaji Keisara Majesteti fanehmufchi firnigi un ar
 leelu preeku. — Keisara Majestetei ir lihds: Keisarista Augštiba
 Leelširšts Tronamantneekš, Leelširšts Nikolais Nikolajewitsch t. J., firšts
 Leuchtenbergs, Keisara nama, kara un žeku Miništeri, fchendarim
 wirsneekš un generalis Ignatjewš.

Tanis weetas Turzija, fur Wahzu konsulu naw, Kreewijs
 pawalstneekus aistahwehs Italijas waldbiba

Rihgā. „Zeitungas für Stadt und Land“ lihdsfchinigais
 redaktors, G. Reuchel t., no fchi amata ir atfahpees un wina weeta
 eestahjees barons G. v. Heyling.

No Rihgas Latweefchu beedribas pufes mums prenaht
 fchahds „peefimejums pee rakšteena „Diwi Latweefchu pee Merketa
 kapa,“ kuru atraidit mums til pat maš eemešla, ka mineto, no „S.“
 eefuhtito rakšteenu uš sawu galwu pahrtaišit. Ja wajadšehš, tad
 mehš sawā laika uš fcho leetu nahfšim atpalat.

Peefimejums pee rakšteena: „Diwi Latweefchi pee Merketa
 kapa,“ „Baltijas Semfopi“, N 13, no 1877. g.

Šchin rakšteena kahds S. t. fino par diwu Latweefchu faruna-
 fchanoš pee Garlieb Merketa kapa. Stary žitahm leetahm S. t. rak-
 sta, ka R. Thomšona t. par wina pušlineem pee Merketa peeminas
 šihmes zelfchanaš un pirmo wišpahrigu dšeebašchanaš fwehtku iriškof-
 chanaš tikai nepatifchana ešot ištšazita tilufe un ka T. tgs wehlat
 bija un tagad ir tas „weenigais“ (fchis wahrdš rakšteena ir paštrih-
 kets), kas Merketa kapu apkopj.

Šchihš sinas ir nepareišas. Thomšona t. par wina pušlineem
 pee Merketa peeminas šihmes zelfchanaš un wišpahrigu Latweefchu
 dšeebašchanaš fwehtku iriškofchanaš no Rihgas Latweefchu beedribas
 pufes naw nekad nepatifchana ištšazita tilufe; ja tas taktchu kahdreif
 ir notizis, tad tahdek ween, ka tee no T. t. beedribai nodoti rehlini
 naw bijufchi kahrtigi. Tad ari ne Thomšona t., bet pirmā laika Rihg.
 Latw. labdarifchanaš beedriba un wehlaki weenigi Rihg. Latweefchu
 beedriba lihds fchim ir G. Merketa kapu apkopufe un ihpašchi bei-
 dšamajōš gaddōš to tilufe ištšarit zaur fchahš beedribas runas-wihru,
 P. Luzau kungu.

Zeru, ka tahda nepareiša šinoschana no S. t. nebuhs wis no-
 tilufe ar kaunu nodomu, bet tikai nesinašchanaš pehz.

Rihgā 3. aprili 1877. R. Kalniņš.

Rihg. Latw. beedribas preekšneekš.

Ži Behršannes. Kā wišu seemu, tā ari pawafara eefahkums
 bija pee mums — laikam gan ari pee wišewem žiteem, tā pat Male-
 neefcheem ka Wideneefcheem — grošigs, tē fšaidrs un rahms, tē atkal
 apmahzees un wehšains, putenains. Tā 5. un 6. martā bij tahds
 laiks, ka bij gandrihs jadomā, ka seme ar debefcheem kopā greestōš.
 Bet te negaišs atkal noštahjahš un nu nahža mihligas deenas, tā ka
 jau 16. ta pašcha m. d. bij pirmais pawafara wehštnešis, žihrušits,
 mašs putnits, dširdams un dašchu kalnu gali pliki redšami. Tomehr
 muhfu tehwu-tehwu varegona teizeenam: „Peleti seemas-fwehtki —
 baltas leeldeenas“ fchogad taisniba. — Te man wehl japeemin kahds
 nelaimes gadijeens is manas nahburgu draudšes, Landonas, kas jau
 preekšch pagahj. seemas-fwehtkeem gadijees, proti, kahdam stahwejušchah
 uš augšchjā plaukta (regata) seepju-fahles*) un uš apašchjā atkal

*) Seepju-fahles: Seifenstein, Aeynatron, tahda mineraliga fahls, kam kreemšdama
 ihpašchiba. Dšihwneeka eelšchās ta sinams war leelu nelaimi padarit. Neb.

brandwihna pudele. Seepju sahlehmi tuhstot, uspilejufahas no winahm kahdas piles ari us pudeles forki un laikam — schim zaurspreedu- schahs. Seewetis, kam ta pudele peederejuse, ne ka launa nedomadams, esot no winas labu malku ewilzis, bet te — tuhliit ari sajutis, ka nebhuchot labi, kas Deewan schehl ari rittigi ir, jo dsehreja tuhliit palikuse flima un ir lihds schim wahreguse, pehdeja laika pat bes eh- schanas un dferchanas, jo wiss eenemtais nahkot atpakaf. Ihtit naw sinams, waj schiits nedatās mirusi, waj ne. Lai Deews dod drihsu atswabinaschannu no mokahm! De daudseem laba mahziba, ka ar ne- sinamahm sahlehmi un leetahm ja-apectahs. Rosareets.

Kas pa daudj, tas pa daudj! Ar ihpachu preeku mehš lasijahm to fludinajumu „Balt. Semkopi“, is kura redsams, ka preeksch weza Stendera tehwa peeminas sihmes zelschanas dibinajufehs komi- teja, un schē aba mehš atradahm par wajadsigu, schahs rindinas sa- rakstit un isskaidroschanas dehl likt nodrukaf.

Katrs Latweetis, kam Latweescha firds kruhti, jau sen sehrojahs un ilgojahs pehz Stendera peeminas. Katrs juhtigs tauteetis ar dsitu firds preeku apshweizinhās to mihto sinu, ka schi jau tā nolaweta tau- tas leeta reis teel newta rokā.*) Bet ko dara, „Baltijas Wehstnesis“ ar scho sinu? Waj winsch ari juht tautiski, juht latwiski un pree- zajahs lihds ar mums un apshweizina jaunio komiteju un usmudina us peedalischanos un palihds scho dahrgo leetu sekmet? Ne, at ne, — winsch scho sinu illeeto personiskam naidam, negehligai apwainoschanai! Ne tautiskās juhtas, ne zenschanahs pehz augstakeem un jaukeem noluhkeem, bet laila skaudiba, ihgnums un nelahgas kaislibas peepilda wina fird un prahm. Klausaites, Widsemes un Kursemes Latweeschil!

„Selgawā“, tā „Baltijas Wehstnesis“ jawā 14. num. raksta, „fastahdijufehs „Stendera peeminas-sihmes komiteja“. G. Mather un R. Thomson lgi, ka rahdahs, tairahs jaunai beedribai par wadoneem, jo zitadi nesaprotams, tadehl scheem diweem karsteem draugeem bij wajadsigs sawu patriotismu atjaunot pee Merkefa lapa**) un tad „Balt. Semkopi“ ar til trakiski beesahm krahfam ismahlet R. Thomfona pelnitu un nepelnitu godu: par Merkefa peeminas- atmena zelscham un par wispahrigu dseebaschanas-swehtku isrihko- schannu re.

Wehl it ne kur naw lasams, kahda ta min. komiteja buhs, kas pee winas peedalahs, kahds winas programs re., til zaur mineio flu- dinajumu G. Mather'a f. komitejas lozektus un zitus, kas pee tahs grib peedalitees, usajzina us pirmo kahrtigu sehdechannu, lai war da- rischannu wadonus eezelt un programu fastahdit, — un „Balt. Wehst- nesis“ jau nedelu preeksch tam klaji pahmet G. Mathera un Thom- fona kungeem, ka tee „tairahs jaunai beedribai par wadoneem“!! Tahda istureschannahs wehl ne kad naw dsirdeta, ne wehl peedsihwota; til launi, til semi, til skaudigi un ihgni teescham til tahds war istu- retees, kas tikai fewi un atkal tikai fewi mihl un zeeni un tikai fewi tura par to sanli, ap kuru wiss swaigsnes greeschahs, ar wahrdu fatot: tikai pahr pahrigs egoisms, ta leelaka patmihliba un skaudiba tahds gistigus skanga wahrbus war usrakstit, ta tee „Balt. Wehstnesis“ no- drukati. Ja schihs nu pat minetas lapas wadonim ari tikai mas ween ruhpetu Latweeschu leeta un labums; ja winam tikai par wehrediu buhtu tauteescha firds kruhti; ja winam tikai seedihsch no tairnibas un pateesibas buhtu firdi, — tad winsch ne muhscham tahds gahni- schanas wahrbus nebuhtu usnehmis, ne wehl pats rakstijis. Preeksch leetas paschas, preeksch Stendera peeminas winam naw ne wahr- dina, tikai G. Mather's un R. Thomfons winam ruhpetee winam jau eepreeksch ja-apwaino (verdachtigen) un ja-aptrauj ar dubteem, it ka winam wehl nepeetiltu ar teem warona darbeem, ko winsch schini sinā jau pasrahdijis un par ko Latweeschannu jaskaunahs! Thomfona f. — Deews sin waj tas pa wijam pee komitejas peeder un kas sin, kahdu

*) Bil atminamoes, tad preeksch lahdeem 4 gadeem „Balt. Wehst.“ pasneesba rakstu no stud. Winklera kunga, kura par peeminas-sihmes zelschannu Stenderan tika runats. Redakcija.
**) Kur „Balt. Wehst.“ scho sinu sagrahbhtijis?! Mehš no kam neta neshnam. Seb waj winsch tā mehds darht: kad patriotisms sahl sajskalt, tad to pee kapeem at- jauno? Mehš ne weenam neleesjan: sawis noguruschos spehkus atspiedsinat un tā ari „Balt. Wehstnesis“ nē, bet kad winsch mums grib sweschus darbus usstept, tad mums schahda ussteepschana wisumajal ja-atraida. Redakcija.

weetu G. Mather'a f. kam tenom), un „Balt. Wehstnesis“ tos jau lamā! — Waj S. Igam. naw tairniba, kad winsch saka, „ka paschiba un eenahds pat lihds muhsu labdaru kapeem kneedsahs“? Un waj wina wahrdu jau til drihs naw peepildijufehs, ta „nemaldigais“ stuhregal- wis kam isgahdahs nepatishchanas isfazischannu, kas par Stendera pee- minas sihmi ruhpeees? **Sihds Merkefa lapani** „Balt. Wehstnesis“ jau gahjis, waj winsch wehl ees tahlaki?!!

No ahrjemehm. Politikas pahrkats.

St. la no smaga leetuwana atswabinata tagad wisa Ciropa well dwaichu. Wiss schaubischannahs ir beigtas, karisch ar Turkeem ir eesahzees. **Wahzija**, tā no wisa redsams, ir un paliks Kree- wijai ustizigs, ihstis draugs. — Ihtit preeksch kara-peefazischanas Tur- zijai Wahzu walts waldbiba aissuhtija sawu kreetnato diplomatu, (Neufas prinzi Heinrich VII. us Konstantinopoli.) Tas peerahda no jauna Wahzijas ihsto draudsibu, jo schim winas ahrkahrtigam suhtnim ir tas gruhtais usdewums tizis, neween sawu walsti, bet ari Kreewijas buh- schanas un pawalstneekus Turkos aissuhwet. **Austrija**, kas laikam apsehdihs Herzegowinu un Bosniju, lai karisch ari winas robeschās ne-eewiltkos, ihpachi lai dumpineeki tahs nepahrhahptu. — Austrija, tā noredsams, pret Kreewiju nebuhs, ko ari peerahda erzherzoga Al- brehta runa us Kreewu suhtneem, kas to us wina ofizeera goda swelt- keem apshweizina jaun kura winsch wehleschans issozija, ka draudsiba starp Austriju un Kreewiju isdotos par godu un slawu. **Franzija** un **Italija** issata alahsch no jauna, ka tahs ne us weena, nedj us otra pusi nedosees: til ka **Anglijas** politika wehl naw skaidri pahredsama. Us wiss wihsi ta pee sawas kuptscha politikas paliks un tadehl jau tagad no tahm zitahm walstihm us diplomatijas-politikas lauka deesgan ahi noteefata. — Tahda wihse tad **Kreewijas** leeta schini kara stahw daudj labaki, ne tā kad. — **Rumenijas** waldbiba nospreeduse, til lihds ka Turku kara pulki parahditos Rumenijas robeschās, sawai tautai pasludinat, ka wiss saites, kas to pee Turzijas sehjuschas, ir farauhtitas. No tam redsams, ka Rumenija teescham nodomajuse, Turku wirsneezi bu notratit. Tadehl jabrihnahs, ka — pehz kahda telegrama no 13. aprila — Turku kara pulks pee Widinas pahr Do- nawu Rumenijas robeschās pahrzehlees un no schihs semites pee tam nebuht ne-esot kluwis aissawets! **Serbija** esot nospreeduse, atkal no jauna ar Turkeem kara ussahkt til lihds ka Kreewijas kara-pulki jau buhs sahkuhi strahdat.

Stary **Montenegreescheem** un **Turkeem** jau bijuse lau- schannahs. Pirmajee sawus pretineekus padsinuhschi atpakaf. Tapat **Bosnijas insurgenti** (dumpineeki) zihnijufehs uswardami. — Schi laika darboschannos us politikas un kara-lauka, tā tā ari pahwesta flimibu jeb meesas wahjumu eewehrodami, jesuiti un ultramontani*) tagad wairat ne ka kad nopuhlejahs spehkus un palihgus kraht, pawesta laizigo waru atkal eestahdit gribedami. Wis trakati tee istu- rahs Franzija, lai gan ari pascha Italija, Spanija, Wahzija re. trakatu netruhsht. Tā Franzija kahds bishofs pat naw kaunejees re- publikas presidentu, ministerus, gubernatorus re. preeksch schi nodoma palihga aizinat un semakahm waldehm pat pawehli laist. Tahdu istureschannos sinams pat katolikā Franzija newareja pazeeft un mahzibas- ministeris tad ari bishofa tehwan ir kreetni sadewis us degunu.

G. M.

*) Jesuiti, par kureem mehš sawā laika ihpachi runahim, un ultramontani, ar kureem muhsu lasitaji jau eepasijnufehs, ir pahwesta garigais jeb melnais kara- spehks. Pee teem peeder neween garigneeki, bet ari ziti, ko ta ihstuma dehl tapat no- saulshim par tumshas-wihreem. Red.

Zaunafas jinas. I. Reizara Majestetes klabtubščana 12. aprīlī Rīščinewā kara pulkeem lasija manifestu preeščā. Tif no kara-pulkeem, kār ari no walstis eedšihwotajeem manifestis ar leelu gawileščanu fanemts. Masfamas duma (pilsētas walde) nošpreeduse 1 milj. rubl. un 1000 slimneku gultas dot, kamehr karich dubrehs. — Pehz manifesta preeščlasščanas 12. apr. kara-pulki 3 weetas pahrgahjuschi par robeschahm. Turku waldbibas usajinaschana, lai leelwalstis wehl mehgina meeru usturet, ir bes sekmes palifuse. Leelwalstu suhtni dos es us Konstantinopoli. — Pirmais kautinisch laikam buhs Dobrudščā.¹⁾ Turku kara-pulki dabujuschu pawehli, lai defensiwē²⁾ paleef. — Rumenijas delegati (suhtni) un zitu walstiu konsuli, Moldawas (Rumenijā) bischofs un ziti garigneefi pšweiznajušchi Mubšu Mugstu Kungu un Reizaru un issazijuschu Winam sawu dšiku padewibu un uslizibu. Tee wahrdi, ko Reizars ari us sawem ziteem kara-pulkeem runajis, lihdsinajahs teem schini numura jau mineteem; tapat ari kareibu padewiga un gawilešana atbilde.

Wispašriga daļa.

Wehstules par Baltijas sadšihwi.

No Theodora Moland'a.

XI. wehstule.

Rihgas Latw. beedribas sinatnibas komiteja, ko runas-wihru pulks 4. majā 1869. eežehlis, sawus darbus schkir tahdos a) kas us beedribas eesščigā b) kas us wiseem Latweeščeeem sijnējahs.¹⁾ Mehš eewehrosim tikai šos beidsamos. Winas ihfais muhschš usrahda trihs strehkus: schkumū, atdušechanos un darba usnemščanu no jauna. Winas preeščneeks ir alasch B. D. lgs. Apluhkofim, ko wina pirmā strehki, ir no 4. maija 1869. lihds 1871. g. beigahm pašrahdajuse. Lai zeen lasitaji zil nezil waretu nowehrot to darba spēhu, tad mehš eepreešč peeminesim, ka schi komiteja pirmā strehki ir 12 lozēkeem pastahweja. Pirmā gadā wina „ir apšpreeduse 7. peesuhlitas grahmatas“ un „schkuse listi schahdit par Latw. grahmatahm, kas buhtu derigas pr. lasišchanas krahtuwehm us semehm.“²⁾ Rahtofschee gada-pahrskati schi schkuma jeb schihs listes nemas wairs nepeemin un tadehš tas peesihmejumš Rihgas L. b. „Rakstu krahtumā“ I. 1876. „sinatnibas komiſija ari schahdija pr. Latw. gr. krahtuw. listi par derig. lasamahm grahm.“ mums ihsti naw isprotams, ja warbuht weenā jeb otrā weetā siuu schahditajam naw misjees. Us wišu wihi buhtu toti labi, ka scho tif swarigu listi ilgaki wairs komiſijas protokolos nepaturetu, kur ta tatschu ne tahda labuma nedara.

1870. g. schi komiteja „apšpreedā 3 drukatas grahmatas, 2 rakstus, 11 teatra lugas un nošpreedā M. Pehlschen kundsei 75 rubl. „par labato lugu.“³⁾ Scho pahrskati bes wahrda mineto lugu mehš min. „Rakstu krahtumā“ useimam sem ta wahrda „Gertrude,“ bet ta „newareja drukā nahkt, eemeslu deht, pee kureem komiſija nebij wainiga“⁴⁾. Stahdel! — Tai pašā gadā komiſija, drukā nodewuse to no J. D. Berkau šarastitu grahmatinu „Selta awots“ un listuse R. L. beedribai preeščā, lai ta nošpreešč 300 rublus „Balt. Wehst-nescha“ lihdsistrahdneefem 1870. gadā, par goda maksu dot,⁵⁾ kas

ari, kār iſ wehseem pahrskateem redšams, ir notizis.⁶⁾ Zabrihahs tadehš schis swarigais špreedums it nebuht naw minets. „Rakstu krahtumā“ kas zitadi min. komiſijas darbus toti sibi apraksta. 1871. g. pahrskati ne sinatnibas komiſija, nedš ari winas darbi naw mineti: wina wehl tif ir ta wahrda pehž! St newitus zelahs tas jautajums: waj tas stahw šakara ar to, ka schihs komiſijas preeščneeks wairs naw ari beedribas preeščneeks? — Tā isleefahs. 1872. gadā R. L. beedribai „sinatnibas komiſijas“ wairs naw, — ta ir pehž wešela gada atdušechanahs gahjuse urlaubē — us pilneem 3. gadeem! Wehl beedriba mehgina 13. febr. 1874. g. scho komiſiju us schahju zelt un iwehl wihrus, kas lai sinatnibai kalpotu beedribai un Latweeščeeem par labu, „bet tā, ka schee kungi atrahjahs, sinatnibas komiſija ari nepastahweja“ (gada-pahrsk. no 1873/74. g., 2. l. p.). Beedr. „Rakstu krahtumā“ I. 1876. 49. l. p. dabonam sinat, ka „1872. g. eesahkumā R. L. beedribā ižehlahs dāschu eesščigi strihdi, kuru deht dandš lozēku no beedr. darischanahm atrahwahs“ un komiſijas lozēki darijuschu tapat! — Tā tad strihdi un naidš igaisina R. L. b. „sinatnibas komiſiju!“ Zil wahji pamati tai!

1875. g., 11. febr., zelahs jauna sinatnibas komiſija, attal sem B. Dihriš l. preeščschēdešanas. Lozēku štāts wairs netop apweščots. Tā gada beigās wina leezina, ka wina „wehl naw eespehšams bijis, ko ihpafchi eewehrojāmu pašrahdat, wina ir tif mehginajūschš. Turpmā warehs droščah strahdat.“⁷⁾ Droščahi strahdat! St ka tee wihri, kas beedribā bija tee waldbneeki, kamehr komiſija, sawu ilgo urlaubi isleetoja, scho komiſiju buhtu apdraudejuschi, wina pee swabadibas waj pat pee dšihwibas lehrnšchees! Mehš sinam it labi, ka schee wihri Latweešču leetu par dāndš dahrgati tura, ne kār sawas buhščanas; mehš sinam, ka wina dāschu upuri schij leetai nesuschu, kas wina pretineefem pawisam šwešcha leeta; mehš beidsot sinam, ka wina wehl schodeen no Latweešču leetos un beedribas ne-atrahjahs, kaut jo wina pretineefi tos pehž eespehščanas nizinajuschu un wajajuschu, kaut jo pret wineem tahdas drukatas apwainošchanas teel laudis

¹⁾ Preeščmejumš no redatizijas pašes. Sawā laikā „Balt. Wehstnesi“ bija leela peesoboschana nobrutata, tura Kurjemes bischu-topščanas beedribas preeščneeziba un beedriba pate us to negehligato wihi bija nizinatas, tadehš ka tahs sawam presidentam sem wina preeščschēdešanas issazijuschas atšišchānu par wina puhlneem preešč beedribas noluhstu sekmeschanas. Schee puhlini nu gan wiſai leeli aaw, bet tatschu bes mehribas tee ari nebuhs. Kad beedribas presidents par peem. gandrish weens pats wiſus rakstus un leelatos protokolus sagatawo (1876. gadā ween bija wairat ne kār 2000 eesahkuschu un isgahjuschu rakstu); tad wiſch mums pašistamo beedribas prozeſi pilnigi weens pats un us sawu reſkinumu weedis; kad wiſch pa 1/2 gadu laiku pat ne kapeitas par kanzelejas isdoščanahm, nedš ari par pasta-maršahm, kamehr beedribas sehgelis wehl bija wezas preeščneezibas rokās, naw pagehresis; kad wiſch gada-pahrskati us sawu reſkinumu šis drukat preešč latwa beedribas lozēka; kad wiſch sawā lapā wiſus beedribas rakstus bes atšihdinaschanas usnem; kad wiſch alasch un wijur pehž labatahs eespehščanas un bes turneschanas beedribas labumu wehrā nehmis un to lihds schim tā aistahwejis, ka winam ne kār newar pahrmest — tad mehš domajam, wiſch gan ja wairat nē, tatschu atšišchānu bija ispelnišees, tura winam ari no labas, pateizigas šrds kuwa isſajita. Un par to „Balt. Wehstnesi“ tā breesntigi smejahs! Bet apluhkofim, waj „R. Latw. beedr. sinatnibas komiſijas“ preeščneeks ar tahdu pat drošču šrds apšinu tos 300 rublus wareja preti nemt, kār Kurj. b. l. beedribas presidents to iſ tihrahm šrds juhšmahm nahluschu atšišchanas issazischanu, un kār wiſch atturešees pret saweem pašcha eerošcheem, tad wina isureschānos schini leetā mehros ar to pšichu mehrauklu, ar tahdu wiſch sawa pretineela isureschānos mehrosis, kurešch wina ne kār nebija aishneemis.

Sazisim tā: „Balt. Wehstn.“ redaktoram, B. Dihriš igam, peepeschī schaujahs prahtā, ka it ne kas nefaitetu, ja no Rihgas Latw. beedribas waretu tahdas rebes taist un issala schihs sawas domas Rihgas L. beedr. „sinatnibas komiſijas“ preeščneekam, B. Dihriš igam. Schis to leetu šaprot it pareisi un gahdā bes notaweschanas, ka schi leeta komiſijā tittu preeščā zelta. Pats wiſch to sinams nedarihs, — fui, kas nu tā domahs! Kad tas notizis, tad preeščneela l. attal gahdā jeb leel nobalfoi, kas schini leetā gluschu tas pats, ka schis preeščlitums teel peememts un tahs abrigas formas beht beedribai preeščā listis. Tadehš komiſijas preeščneeks to leetu eesneefš beedribas preeščneekam B. Dihriš igam. Schim naw gruhata galwa, ne kār wina amata-brahlim pa trepi semaki, proti B. Dihriš igam, un tad nu komiſijas lozēki ari runas-wihru pulkā sehđ, tad lehti protams, ka scho lgu špreedums, alasch sem B. D. l. preeščschēdešanas, ari otrā tahschā teel apšiprinats. Kas par to, ka ir schini tahschā beedribu winas parahdi speešch, — tautas- un gaismas-wihru tatschu newar peemist. Beedribas zeen. preeščneeks B. Dihriš l. nu to špreedumu pašudina „sinatnibas komiſijas“ preeščneekam B. Dihriš igam un schis attal „Balt. Wehstn.“ redaktorim B. Dihriš lungam, un kas gan nu ir lustigahs, ne kār schis kungs! 300 rublus ar labi isdomatahm domahm ween nopelnit, waj ta naw laba „gescheste“

Mehš domajam, ka Kurj. b. l. beedribas presidents ir dāndš majaku „geschesti“ taishis ar to pateizibu.

⁷⁾ Gada pahrsk. no 1874/75. 9. l. p.

¹⁾ Dobrudščā, ceetruma daļa no Bulgarijas, starp Donawu un melno jūru, purwains un neweseligš semes gabals.
²⁾ Kara weščana dalahs diwās wihsšs: 1) eenaidneelam bruhst wiršū, to aishnem un aplāeo. Scho wihi apšihmē ar to šwešcho wahrdu offensiwē, kurpretim tā 2) wihsē pašahw eesch tam, ka titai zaur attureschānos, ne zaur usbruhšchānu, sawu pretineeku zenschahs nokausēt un uswaret, un scho wihi apšihmē ar to wahedu defensiwē. Kara jinas nesdami mehš tā ihšuma deht peepaturešim šos šweščos wahrdus un tadehš lihdsam sawus zeen. lasitajus scho peesihmejumu laipni eewehrot.
 Red.
³⁾ Stat. Rihg. L. b. „Rakstu krahtj.“ I no 1876. g., 47. l. p.
⁴⁾ Beedr. gada pahrskats no 1869.
⁵⁾ Turpat.
⁶⁾ „Rakstu krahtj.“ 48. l. p.
⁷⁾ Gada pahrskats no 1870. g.

subtilas, kā mehš nupat redsejahm. Un ar to mums peeteef. Darbi, ko sinatnibas komisija schini gada pastrahdajuse, ir schahdi: wina klausijahs R. Kaluina l. referatu pr. Dr. Mannhardta saules teikahm, pahrspreeda Chr. D. manuskriptu „Rakstu kodolini,“ kameleja wahrdus, kas ne-atronahs Ulmana wahrdnize un fastahdija frustanus wahrdus pr. kalendereem u. z. Par wahrdeem kas Ulmana wahrdnize truhkst mehš runajim turpmat; te tik wehl Latweeschu tautas wehribu greefšim us wihru, kas plaschata publikā wehl maj ween eewehrots; tas ir R. Kaluina l. tagadejs beedribas preekschneeks. Tā kā wina darbi wifus zitus sinatnibas komisijā 1875. g. pahrspreedim usfwer, tā wifsch ari ar usfzigu, isturigu un bedšigu prahtu Latweeschu leetai un beedribat kalpojis un kalpo alafschin. Us winu mehš ne wis tahs masafahs zeribas waram list. Lai Latweeschu tautibas labais gars winu stipro un farga un dod winam spehku isturet lihds galam!

1876. gada galā sinatnibas komisija no fewis fakā. Bee loti neleela darba spehku skaita, kas pee komisijas darischanahm dalibu nem, no winas gan lai negaida nefahda bagata panahkuma; bet tomehr ari newar teikt, ka wina bez sekmes strahdajuse. Wina ir ihlaiduse „rakstu krahjumu“ ar daschadeem eewehrojameem raksteem. Wina ir pahrspreeduse daschadus winaj peefuhitus rakstus (bet zil un kahdus, tas te neteef minets). Wina ir isstrahdajuse likumus preeksch teatra komisijas un studentu stipendijas beedribas, ir krahjuse tautas dseefums un lasijuse naudu preeksch stud. stipendijahm (salasiti ir 390 rubki). Beidsot wina ir modibinajuse jannu ortografiju, kas Latweescheem buhtu par normal-ortografiju, lai jel reis beigtos tahs daschadas jufas, kas lihds schim walda muhsu rakstiba. Bet komisijas zihigakee darbi, tapat kā pehru, ari schogad peedereja Latw. beedribas eefschigai dsihwei.

Starp scheem wispahrigeem darbeem ir diwi, kas ihpafchi muhsu wehribu us fewi greefch: min. „rakstu krahjums“ un janna ortografija. No teem ziteem buhtu tee „likumi preeksch studentu stipendijas beedribas“ jo eewehrojama, ja tee mums buhtu pasihstami.

„Rakstu krahjums, isdots no Rihgas Latw. beedr. sinatnibas komisijas L. 1876.“ Tani atrodahs:

1) Par Latweeschu saules teikahm, no R. Kaluina, kā jau minejufchi.

2) Wahrdi, kas ne-atronahs Ulmana wahrdnize. Sinatnibas komisijai pee scheem wahrdeem ir tilgi tas nopelus, ka wina tos inehmuse is „Balt. Wehstn.“ 1. un 2. num. no 1874. un 49. num. no 1875. g. Tomehr ir schis darbs ir eewehrojams, lai gan ne wifai swarigs. Scho wahrdu pulkā ir: 3 sweschi wahrdi, 43 jann-atiwafinati wahrdi no Latw. paschu walodas zelmeem, 60 jau wez' un wezi wahrdi un 21 tahdi wahrdi, par kureem komisija pate wehl naw flaidriba.

3) Par Latweeschu rakstibu.

Ta ir ta „normal-ortografija“ kas augscham mineta. Wina ir fastahdita no B. Dihrik l. un komisija to tā peenehmuse, kā ta „rakstu krahjuma“ nodrulata. Scho ortografiju jo siflaki apluhkot mehš neturam par wajadšigu, jo tad mums ar wiseem ziteem ortografijas preekschlikumeem un mehginajumeem buhtu tā pat jadara. Zeen „sinatnibas komisija“ — jau tahs sinatnibas deht — mums nekawofees, ka mehš scho „normal-ortografiju“ pehz N. Bielensteina — muhsu leelaka walodas prateja — preekschshimes, ari tikai par preekschlikumu un mehginajumu usuhfojam, jo lai gan leeli walodas prateji nebudami mehš tomehr tik daudš nojehdsam, ka jaunu ortografiju newar no peedurknes iskratit jeb tautai usspeest, eelam ta wehl naw aizinata, lai fawas domas issaka. Te nu gan zekahs tas jautajums: kahdā wifse lai Latw. tauta fawas domas issaka, jo par peem. arajs un strahdneeks, kas tatschu ari ir tautas kahrtigs lozeklis, no tahdahm mahzitam leetahm daudš ne kā nesin? Bet ir us to dod at-

) Gada pahrsf. no 1876.

) Waj nebuhtu daudš teefgaki bijis fahit: „pee mafa darba spehka,“ jeb wehl labaki: „tadeht ka mas to strahdneelu?“ z. Wahju waloda schis teizeens stan toti labi, par peem. „Bei einer äußerst geringen Zahl von Arbeitskräften,“ kurpretim tas pats Latweeschu waloda tulkots, wifu masafais apshidina Latweescha auks.

) Kā jau zita weeta minets, N. Bielensteins ari jaw 1875. g. falizis ortografijas tehses un tahs, Latweescheem preekscha zeldams, it pašemigi nosauzis par preekschlikumu.

hildi min. komisija pate, jo wina „rakstu krahjuma“ 1874. l. p. raksta: „pehz pahri nederigeem un pa leelakai dakai mas eewehroteem raksteem spreeda par Latweeschu tautibas aistahwetaju domahm un zenteeneem.“ Schee Latw. tautibas aistahwetaji tatschu buhtu tas ihstais organs, kas fawu pilnwaras deweju wahrdā ari Latw. ortografijas jautajeenā spehtu atbildet! Tahdi aistahwetaji mums nu gan lihds schim wehl nebija sinami un pasihstami; bet zeen „sinatnibas komisija“ tatschu to leetu sinahs labaki, ne kā mehš, tee nesinatnibas wihri. — Dewaram noleegt, ka muhsu galwās ari tas jautajeens zekahs: tadeht tad scho „normal-ortografiju“ jau ne-isseeto „Balt. Wehstnefi,“ lai jel reis beigtos tahs daschadas jufas, kas lihds schim tur walda rakstibas sinā?

Teem ziteem raksteem „rakstu krahjuma“ mehš warefin eet garam; tee sifwejahs us Rihgas Latw. beedribas eefschigu dsihwi, kā wehsturigs materials tee preekschdeenās buhs no leela swara; tik ka jano schehlo, ka tee dascha weeta ir pawiršigi, kā jau ktuwahm minejufchi.

Galū galos mums ja-atsihst, ka schis pirmais „rakstu krahjums“ ir tas swarigakais darbs, ko mineta sinatnibas komisija rakstibas lauka lihds schim strahdajuse. Wehlam winai us preekschdeemahm no firds labas sekmes, bet no schis nodatas schirdamees mehš tomehr ne efam pahrschjinati, ka winai buhs eefschjams pilnigi ispidit to robu, ko mehš sinatnibas un mahzibas grahamtu sinā fajuhtam. Winas ihfais bet raibais muhsch mahza deesgan gaischi, ka tai truhkst tahdu pamatu, us kureem Latw. tauta fawās sinatnibas behdās waretu wifas fawas zeribas dibinat, — ka wina daudšreis stahw un kriht lihds ar weenu waj otu wihru! — Tur preti lai buhtu kā buhdams, — preeksch R. L. beedribas eefschigas dsihwes schi komisija ir koti wajadšiga un no leela swara. Teatra kopschana, jautajumu wakari, dseedafschana, fwehtdeenās skola zc., — wifš tas ir winas rofās un dod winai pilnas rofās darba, kas otra kahrtā jeb apluhkus ari wifai Latwijai nahk par labu. Tadeht ja winai lihds schim naw isdewees un warbuht ari turpmat daudš wairak ne-isdosees, us ihstā sinatnibas lauka leelakus ne kā widuwejus darbus padarit, tad wina tatschu alafsch ir usuhfojama kā kreetus pamatu afmins muhsu garigas attihstibas ehkā. Wina ne bez labas apšinas aifrahda us faweem darbeem beedribas isglihtofchanas, bet ihpafchi teatra usselschanas sinā, jo us beedribas pamateem dibinata, schij wispirms peederedama, wina it pareisi dara, pahrs wifahm leetahm scho eewehrodama, wifu pirmš winas attihstibu sekmedama. Tik tad, kad R. L. beedriba neween ahrigi leela, bet ari eefschigi stipra un isglihtota, — tik tad wina tautai buhs par spihdoschu preekschshimi, par tautibas un gara-attihstibas awotu, tautas firds, tautas dahrgatā un koschakā rota. No schi atfihschanas stahwolka ir pilnigi pareisi, ka sinatnibas komisija tik leelu swaru likuse us teatri un lugahm. Wes scheem winas puhlineem muhsu teatris wehl buhtu tikai fapnis un bes teatra muhsu tautibas apšina un fadsihwes isglihtofschana wehl buhtu dihgtds. — Mehš wehl reis sinatnibas komisijai no firds wehlam kreetuas sekmes un spehtu un preeku jo projam strahdat, pirmš pee beedribas un tad pee Latwijas apkopschanas, — bet tomehr mums japaleef pee muhsu pirmā preekschlikuma, ka minetais rakstneezibas robs tikai zaur „rakstneezibas zentral-komiteju“ un zaur krahjamu „rakstneezibas kapitalu“ ispidams.

Lai gan naw jafschaubahs, ka schim preekschlikumam pretineeku un pat eenaidneeku netruhks, bet ari gan drofchi war zeret, ka tam tapat peefriteju un draugu netruhks, — ka Latweeschu tauta nu jau fahks pat ari tahm mahzibahm un teem stahsteem alli un bes kritikas wairs netizet, kas nahk no tahs pufes, no kuras ta lihds schim tikai to augstako, dahrgako un zeenijamako zereja fagaidit, bet daudš reis tšchaumalas kodola weeta dabuja.

Teem, kas tahdam „rakstneezibas kapitalam“ buhtu preti, warbuht aifbidinadamees, ka zitam tautahm ari tahda ihpafcha kapitala

) Nedakzijas peefschimejums. Scho wareja gan us to paschu wifst darit, kā ar teem 300 rubseem, tik ka atschagarnis. Par peem „sinatnibas komisijas“ zeen. preekschneeks B. Dihrik l. wareja usajinat „Balt. Wehstn.“ zeen. redaktoru, B. Dihrik lgu, lai tas to „normal-ortografiju“ wispirms usnem fawā lapā. Kad nu redaktors pats tahs awifes nebrukā, tad wifsch atkal wareja usajinat drulataju B. Dihrik lgu, lai tas pegahdā tos jaunos burtus, to ta „normal-ortografija“ pagehr zc. Tad tatschu ta leeta reis eetu us preekschu. Bet sinams it reises gan ari newar darit kā domā. Datteris gan parafsta rezepti, bet fahles lai dfer tee, kas siimi.

ne-efot, mehs atbildam it ihfi: 1) Starp leelahm kulturas tautahm, ka Bahzu, Kreewu, Grantshu re: un masahm tautiahm ar sawu walodu un rakstneezibu, ka Latweeschu, Ggaumu re: it toti leela star-piba; leela tauta ir wairaf gara-un laizigu mantu un wairaf mah-zitu rakstneeku un wairaf grahmatu pirzeju, ne ka mums. Tur kreet-nu grahmatu ijdeweji paleel pahrtitushchi, pee mums labi t. i. sinat-niski manuskripti neatron drukataja. Tas labafais termometeris schind sinā ir muhsu, grahmatu apgahdataju pulks: wianu „ap-gah-dajeena“ ir wiswairaf tikai weegli stahstini, jozini, ja daudf kahdas nepeezeschamas stolas grahmatinas, kas japehrt waj grib waj negrib.*) Schee ne-iseet wis us kauschu apgahnoschamu, bet us labeem augleem, ka kuresch katrs kuptschis; un kuresch fihkandelmanis tad nesin, kahda preze wislabati eet? Wianu naudas-kahriba ir Latweeschus pa datai greisi weduse gara attihstibas sinā, bet scho kahribu ar wahrbeem ne-war pahriwaret, tas jadara ar darbeem, un — ka jau istaidrots — sinatniskas grahmatas mehs tikai zaur ihpashu kapitalu waram pa-nahkt, justament us tahdu wihs, ka mehs bihbeles un jauno testamentu tit lehti pehrtam. 2) Leelahm tautahm ir toti leeli rakstneezibas kapitaki un dasch daschadas toti bagatas beedribas, kuru noluhfs ir, sinatnibu sekmet un tantai kahrtigas grahmatas pasneegt. — Latwee-schi wianu to tai mehra gan ne kad nepanahks, bet ir masuminsch ir labaks, ne ka ne kas, un tadeht jafahf gahdat un kraht. Buhf mums rakstneezibas kapitaks, tad rasees ari ta „zentral-komiteja“ un waj-jadsigās grahmatas.

Paufjaimneeziba.

Dahrja darbi aprisi.

Augku-oku dahrja tagad usmanigam kopejam darba pilnas rofas. — Seemas apsegas ar apmahkuschu gaisu wifur atnemamas, pee miglaina gaisa koleem kuhnas un kehrtji janobruzina, lai ar tahm daschu stahbigu kufainu un tahrtu pereklus un midsenus ispostam. — Tilshds ka seme peederigi apbreeduse, tad war gar foku zelmeem pa-leela rinki semi usrakt, ja tas jau naw rudeni padarits. Laj neweens augku-oku kopejs to ne-ustuhfo par kahdu neezigu wajadsibu, bet ap-domā, ka ar welenas aprastchannu semi irbina un zeetu welenu sa-puhde, zaur to pee faknehm gais un leetus lehti peekuhst, ir pat daschi foku staugi top zaur to ispostiti un koka faknehm daschada wihsē ne-isteizams labums zefahs.

Ja kahdi toti stahdami, tad tagad japasteidsahs, jo ar austo-schu pawafaru, ar pirmo filto leetutinu manam un redsam dabas zen-tigu darboschanos, katra koka un stahda darbigu sulas dshschamu un tadeht ir stahdamam tokam zil ahtri warot sawa weeta ja-cerahda. — Pawafara faufee wehji stahdischanai un plitahm koka faknehm toti stahdigi, tadeht stahdi ja wari ar leetus-laihu, jeb kawē faknes no schuhshanas, un ne-aismirst katra pawafara eestahditu foku pehz stah-dischanas labi apleet. — Ja foku jeb krumminu faknes no gowu mehsl-eem un mahleem taifita schidra maifijuma eemerzejam un pehz tam tahs ar faufu semi re. apkafam, tad zaur to faknes no faufseem weh-jeem it labi isfargajam.

Jauneem rudeni ir pawafara stahditeem koleem sari pehz kahrtas apgreeschami un wahjee sarini no krona widus pawifam isnemami.

Kad leelas falnas beidsahs, tad wari sawus jaunos kozinus jau fahkt potet. — Wis pirms ar kirscheem (kesbereeni) tad ar pluh-mehm ja-eesahf, ar bumbeerehm, pehdigi ar ahbelehmi darbs janobeids. Gefahzejam te gan derehs wifas tahs mahzibas eewehrot, kas pahr to mana „Masa ahbotu dahrneeka“ staidraki aprastits un par to te wairaf runat naw ihsta weeta.

Kaut kahdas fokus sehklas, kas seema smiltis re. mitinatas, tagad dahrja sehjamas; — sehllu kozini, kur wajadsigi, pahrstahdami un starp pehru sehtheem kozineem seme pastarpan uslapajama. — Rudeni stah-

*) Ne preeku schē waram peefigniet, ka Sieslaka I. Selgawa tahdus neezie-nus sawa apgahdataja ne maf neidob, bet tikai sinatniskas manuskriptus un zitus rakstus no kreetneem rakstneekem nem preti. Sawa lecta sinams ir, kad tahds to tikai preelsh drukaschanas nodob, gar to S. I. zilabi netahda data naw. Ned.

ditee toti ja-apskatahs, ja kahdi no kala buhtu iswiltti, tad tee seme ja-eespeesch un plitās faknites ar semi ja-apseds. — Kas no kahfleem, wihtoleem, apsehmu re. stahdeklus jaw agraf greesis, tas laj tos tagad patihskama weeta eestahda un pee tahdeem labu isboschanos gaididams laj ne-aismirst labu semi dot, bet it ih-paschi wajadsigu mitrumu beriga laika pasneegt.

Tur rudeni us fokus faknehm mehslu uslitti, tur tagad garumi janograhji un smalkumi turpat pee faknehm eerofami. — Gar muh-reem un feenahm audseti augku-oku tagad ari isgraisami, un pee fau-les gaisa, it ihpaschi kamehr tee seed, pusdeenas laika ar slujahm re. apehnojami un ari no nakts kalnahm zil warams fargajami. — Saku dahrja, lihds ka seme deefgan apbreeduse, nekawejees mehslus seme eart, no spargeku un semenu dobehm garakās mehslu dakas nowahkt un smalkumus turpat seme eerakt. — Ja wehl kahposti, kahki re. sehjami, tad pasteidsees ar to schi mehnescha eesahkuma. — Tapat ari ne-aislawē tagad, ja isgahjuschā mehnesi ta nepadariji, wi-feem ogu krummineem farus apschlehret jeb apgraisit, un teem ari semi pa starpam usrakt. — No agrajeem dahrju sirneem war fargata weeta jau kahdu daku seht, bet wairums laj noteek schi mehnescha beigās.

Sataifi semi un sehji tad dobes pehtersihles, mores, zikrijas, stahbenes, burkanus, beetes, fihpolus, rimkutus (preelsh sebatas pah-stahdischanas) un zitas tahdas fihlas faknes. — It ihpaschi fargajees tahs faknes, kurahm us sawu weetu zauru wasaru ja-aug, beesi fahcht, zaur to tit pats peekrahpses. — So spehzigaka seme, jo retaka seh-schana jau pee labibas, bet it ihpaschi pee fihkam faknehm. — Ja faku dahrja seme naw no nejahku sehslahm deefgan staidra, tad pa-wafara apstrahdatai semei laid tik ilgi stahwet, lihds leelums nejahku fadihguschas, tad ar un eze semi atkal par jaunu, zaur to nejahles postisees un sebal buhs raweschana paweeclinata. —

Diski pahrrakta, labi mehslotā seme war tagad ari jaunas mah-ruttu dobes apstahdit. — Teewas, smalkas pirstu gari fagraifitas faknes stahdischanai, resnatās atkal bruhleschanai berigas.

Mehnescha beigās war ari dobes seht falatus, redises, ruttus, laupikus (Mairuben), spinatas, pupas (Puffbohnen). —

Puku dahrja ari schi mehnescha faknuma ar apmahkuschu gaisu wifas seemas apsegas no rosehm, puku fihpoleem, nekkeem un wifahm zitam seemzeeschu pukehm janonem. — Pee roschu krummeem un ko-leem pirmais darbs ir wezus un wahjus farus pawifam isgreest, jau-nos us 3—4 weseleem pumpurineem pa-ihsinat, zaur to neween schihs jo preezigi augs, bet zaur fara wirsgalu nograifschamu top daudf stahbigu kufainu un tahrtu oliu ispostits, kas wairaf sari galos atrodahs.

Ja wehl kahdas pukis lezekli sehjamas, tad ar to japasteidsahs. Tit lihds ka seme laujahs kahrtigi apstrahdatees, kad puku dobes us-raktas un koschi nolihdsinatas, tad war schi mehnescha beigās dahrja masas stihpinās (grahwekos) seht resebas, puku sirnus, brunneeku peeschus, farkanos linus, nemofilas, magones, tapat ari seemzeeschu puku sehklas. — Idihguschas lilijas un ziti puku fihpoli no nakts kalnahm jafarga.

Schi mehnescha faknuma wari sawas georginiu faknes pa druslam apgraisit, fadihguschas pehz patihschanas pahrdalit un tad tahs waj un filta lezekla, jeb ari smiltainā seme puku podds jeb masas kastites stahdit. —

Puku krumminus un zitus tahdus wajaga tagad prahtigi pee meetineem peeseet un pehz wajadsibas apgraisit. — Wifas neklu fortes, rahschas (Althaea rosea fl. pl.), kampamulas, primulas re. kas pehru us ihpashahm dobehm audsetas un tur ismitinatas, tagad puku dobes stahdamas.

Kahds wahrs ehrbegu buhwetajeem, it ihpaschi masgruntneekem.

Kuresch tautas draugs un wifas labklahschanahs zeenitajs, gan un nepreezasees, redjedams, ka masgruntneeki itin prahwus un daitus ehrbegus buhwe. Nepreezajimees wis ween no ahrenes, kad ehrbega leelums, angitee logi un balkons zefa puse katram garam gahjejam azis kriht un tas ar patihschannu nostahjahs un domadams skatahs, jo

tas tatschu peeredjeis, ka Latweescheem wehl ehrbegu nebija, bet ja daudj, tad pee rijas kahds kambaritis, kur daudsreis fainneeks pats tik wareja dshiwot. Tagad, kas tik eespehi, buhwé, ka jaw teizu, it leelus ehrbegus, ta ta no ahrenes apstator jadoma, ka eedsihwotajem ir itin plashcha ruhme. Bet, zeen, lasitaji, ta wis naw, jo dascha tahda leela ehrbegi gahjejam ta knapala ruhme, ka tik ko war apgreestees. Ko lihds, kad ehrbegis ir pehz ashm deesgan garsh un plats, kad fainneeks (gruntneeks) to tikai preeksch sewim un preeksch weeseem taihjis! Gan tur ir daudj istabu, ka: weesu, istaba, ehdamia istaba, „sahle,“ kuras it ihpashchi un pawisam nedrihst truhst; bet kalpu gals ir tik tahds masz kambaritis, skaidri fakot tik masa, masa dakina no wisa leela ehrbega. Maigruntneeki, ehrbegus buhwejoj, nepeemirft wis „sahles“ eetaifit, ka wimi redjejuschi pee leelgruntneekem, bet gan tee peemirft, ka teem kahrtigas kalpu un deenestneeku-istabas wajaga. Wehl apskatifikim, ka tahds masz „kambarits,“ kur kalpi, puishchi un meitas dshiwot, isfkatahs. Tur ir ta, ka ruhmes truhst. Gulta pee gultas, ka tik mas ween ruhme atleekahs kambara widu, kur seewisshcheem jawehrpj. Tur naht gahjeji rudeni ar slapjahm drehbehm, tapat ar ganishchi, kuram drehbes jashahwe, un ta gadahs leela suta, kura zaur masu ruhmi wehl teel pamgivotu. Gribu wehl pastahst, kahda ehrbegi reis esmu bijis. Tas bija kahdu laiku atpatat, kad apmekleju draugu, kuresch bija luhgts jawu nahburgu apmeklet un kuresch manit lihda nehma. Brauzahm. Bija preeks redset leelo ehrbegi un preezajos jo wairat, zeredams ka tahda leela ehka ari plashcha dshiwé. Bet manim wishlahs; gruntneekam pascham gan bija plashcha ruhme, ari „weesi“ nebija peemirfti ar leelo „sahli,“ bet kalpu un gahjeju gals bija titai masz, masz kambarits, kur seewisshcheem, kas kambara widu wehrpa, bij aushcha japazefahs, lai „zeemini“ waretu iseet! Tahds bija kalpu gals, bet kahds tad fainneeku gals? Kambari bija tapseereti, bet aij nelurinaschanas bija mitrumis tapetes atpeshis, ta ka pee greesteem seenas, bija ka kronis no atleekuschahm tapetehm. Bija sahle tahds aushstums, ka seema leelakas drehbes nolikuscheem bija gandrish mugura jawelk, kad paschu laiku nebuhtu galds klasts un mehs pee „kafesas“ luhgti. — Spreed, mihtais lasitajs, waj nebuhtu labati bijis, kad fainneeks buhtu gahjejem wairat ruhmes atwehlejis? Boti wehlejama leeta buhtu, kad masgruntneeki, ehrbegus buhwedami ari eewehrotu un neleegtu gahjejem wairat ruhmes „leela“ ehrbegi dot, ne ka tagad daschs to dara, kas itin leelu ehrbegi ir buhwejis! Tahds ehrbegis, pa joteem teikts, ir ka wehrpu-kugis us juhras. Kamehr kugineeki skaidra gaisa, tikmehr wehrpi schaura un masa ruhmité; kamehr gruntneekam aij malkas truhkuma nahkashs gruhti, jawu plashcho ruhmi ar „leelo sahli“ peekurinat, tikmehr gahjeji pahrlaeku masa ruhmité weens otram us kahjahm min. Medna Kahelis.

Wahrpas.

Ka audekli toti ahtri isbalinami. Us 1 schatu rupja audekla janem 1 1/2 mahzinas, bet us smalta audekla tikai 1 mahzina seepu, kuras jafawahra beesas. Kad jawahritas seepes ir atdshisshas, tad sauso audeklu wajaga us galda isplatit, ar birfti seepes eerihwet, tad kahda baká eelitt un drahnu pahrlaht. Pehz tam janem us 1 schatu audekla 1 seezinsch labu gobas-pelnu, tee jashá kahda katta, jausleij spannis upes-jeb leetusshidena un tad jauswahra. Schis sahrms teel zaur drahnu laifts, tattis skaidri ismagats, islahstais jahrms attal uswahrits un tad us audeklu leets; tad trauts ar drahnam un dehleem zeeti aishlahts, lai siltums un garaini labi ilgi eeshcha palittu, un ta par nakti atstahts. Otrá rihta wajaga audeklu issemt un us sahli preeksch balinaschanas isflaht, pee lam japeeranga, ka winsch netop saufs; kur kahds plekitis saufs rahdahs, tad to wajaga tuhlin apslapinat. Watara teel audeklis slapishch fanemts, taní pasche, bet attal uswahrita sahrma eelitts un labi nosegts. Otrá beená ta pat dara, ka pirmaja, tikai audeklu wajaga us ottru pufi klast. Watara teel audeklis attal slapishch fanemts, skaidra, karsta uhdeni listts, labi nosegts un ta wisu nakti atstahts. No rihta nestaidrumi jaismasga. Wehl trescho deenu wajaga audeklam slapjam buht; tatschu wakara wimu war jau saufu eeneft eeshcha. Us scho wishfi audeklu balinat lihds patishstaimam baktumam; daudj reis peeteel 6 — 8 deenu un ja kahdu reis audeklis wehl nebuhtu deesgan halts, tad to wajaga wehl eesepet, eemehrft la augsham teikts un wehl diwas deenas balinat.

Atbildes.

St. J. — L. Redatzijai ja-atbild par wiseem raksteem, ko ta usnem un tabehl tai katra leeta, ko kahds zeen, raksteeks winas lapá pahrspreesch, jawu skaidri. Ja ir Zuhš to buhtu eemehrojusch, tad atbilde par weetneekem un skolajm laitam buhtu zitadi isnahstuse, bet pehz Zuhšu raksta mehs zitadi newarejahm atbildet. — Un galu galos — kas pee tam mainigs, ka daschu pagastu weetneeku pulks wehl ne-atshist to labumu, ko tantas-stolas atnefs? Waj pagasts? Waj wina aistahwii? Mehs nedomasam wis. Kas uhdens breehmás, newar wis sewim pee mateem fertees un ta sewi no uhdena iswiltt; no krafta tam jasnoebš patigs. Un waj tas wisur un alash notifa?? Zuhš jaleet, ka min. skolotajs teescham tantas gard mahgot. Atkajet, ka ir te mehs druzin schaubamees. Kur ta mahza un strahda, tur schis tantas gars, wispirms parahdahs eeshch tam, ka kaudis sahli stolas labumu atshist, un kur wini to ne-atshist, tur no tantisla gara naw ne runas, tur ir alash wehl weza abbeze, lai gan zita uswaktá. — Waj alash skolotaji pee tam mainigi, mehs tapat schaubamees. Ko skolotaju hedis sehj, to wina mahzelli un pagasts plauj. — Wais, ka patishstams, eet us tureeni, us tureeni gans tahs dshen, waj tamshos lihdumds, waj saulgoft; un ganelis, schis sawads radijums starp awihm un wimu ganu, mehs danjot pehz sawa preekscheeka stables. Ja awis gudratas un duhschigatas par abeem, tad tahs neeleekahs aisturetees no slaphju dsheshchanas un sakahm ganibahm; bet titai tad.

A. G. — T. m. Zuhšu zeen. skrihwera L. leelashs wehl is pagahjuscha gadu fimeena buht, ar bish pakawst un bahrgu waldischanas speeki rotá. Theodora Nollands, kuram Zuhš jawas behdas suhdschusch, muhs luhds, Jums schachu tejepti parastit:

- 1) tad Zuhšu zeen. skrihwera L. attal teefas protokoloti Wahzu waloda raksta, tad ar wimu nerunajai, bet luhdsat teefas preekschschbetaju, lai tas skrihwera lungam pawehl, ka tam buhs latwiski rakstet. Ja schis sahles nepalishds, jeb tad preekschschbetajs pats to leetu newed gals, tad suhdsat pee aprinta teefas, bet fargajatees teefas preekscha nepeenahstami issturetees, par peem. draudet, ka Zuhš suhdschit u. t. pr.
- 2) Kad Zuhš nu us tahdu wishfi buhjet panahstusch, ka teefas protokoloti teel Latweeschu waloda rakstiti (ja zeen. skrihwera L. atbildinajahs ar schis walodas neprashanu, tad winsch few irastahs leezibu, ka winsch scho amatu nespehji ispidit), tad suhdsis ari tahs zitas kuhdas.
- 3) Katram suhdschajam waj apsuhschetam ir teefiba, sawu suhdsibu waj atbildi zaur rakstu eesneegt, jeb ari preeksch protokolota ditteeret, t. i. ar wahrdeem isfajit, ko tas grib lai sakasta un kuri zeen. skrihwera lungam us mata ta pat jasaraksta protokol, ka prahwneeks saka.
- Ja teefa nelauj ditteeret, tad luhdsat lai par tam peeshime protokoloti un tad Zuhš warat schis ne-aktaschanas behl tahkati suhdschit. Bet attal issturetees ta, ka jau teefas preekscha peenahlahs.
- 4) Waj nu Zuhš paschi ditteerejat, jeb waj zeen. str. L. no galwas sakasta, to Zuhš isteikuschi, — alash Jums ir ta teefiba luhgt, lai protokolu, eekam tas teel slehgs un parastit, lasa preekscha. Prahwneeki un leezineeki pehz muhsu litumeem protokolu newar wis parastit.
- 5) Neweenam teefnekim jeb zitam amata wihram newar usneest kahdu rakstu parastit, kas naw winam saprotama waloda sakastits jeb lam naw tahda waloda tulkojumis peelitts.
- 6) Cetam teefneschi protokolu parastita, zeen. skrihwera lgam tas no eeshkuma lihds galam jalasa preekscha, Tee war, ta pat ka prahwneeki, list pahrlabojumis jeb peeshimejumis list eerastit, kas kahdu nepareisi sakastitu teikuma kahrtigi isfkadro.
- 7) Teefneschi, kas neprot rakstet, lai eegahbasahs sawa wahrda petshasti.
- 8) Norakstus neweenam teefa newar leegt, bes ween kriminal-leetas, kahdas pee pagasta teefahm nebuht nenahst preekscha, ja angstata teefa warbuht nepawehl kahdu notikumum ismeklet.

Pahrlabojumi.

Zeen. lasitajus luhdsam nelannotees, ka pag. numurdš schahdi drukas miselki eewertuschji, ko scho pahrlabojam:

14. numura pahrspreeduma par R. G. L. „Tela“ pret zeen. autora, S.* L. gribu un sinu, ir sezets:

fleksions, kur winsch rakstijis: flexions

siintasis " " " " syntaxis

konstruzijas " " " " konstruktijas

genetis " " " " genetius

negazijas " " " " negatijas

pasifs " " " " pasius

ritmu " " " " rytmu.

15. num. „Atbildes“ E. D. — rg. L. R — ga (ne 3) luhdsam lasit: tuhliit otra rinda: „kahdu sem winas waras re.“, tahlak: kur drukats sub 6, alash „sub b“ un sem 2) jautajuma 9. rinda no apatschias „bet ne tad otradi, un ne wis: atraki. — Wehl luhgsim redatzijas peeshimejuma (3) Telgawas) ne wis mokshcheem, bet ehrkscheem lasit.

Tos „Balt. Semf.“ apstelletajus,

kas par apsteliteem eksemplareem pr. 1876. un 1877. gada peenahkamo mahtu wehl nau peesuhitjušchi, usaizinan, to drihsunā isbarit. Beeminedami, ka pasta tablumā waj zitu tai brihdi nepahrspējāmu kaweklu deht naidu warehs wehlafi peesuhit mums tatschu nenahja prahtā, ka šhee kawekli war tu bes gala buht. Tadeht mehš zeram, ka ar šeho usaizinašānu peetiks, katru uš sawu peenahkumu atgahdinat; jo no laikraksta isdeweja gan war pagehret, ka tas sawu peesolishānu publikai preti ispilda, bet tatschu nē, lai tas pee tam wehl tuhstoscheem rubku preeksch saweem lasitajeem aisseek.

Ekspedizija.

Langdales Superfosjatu

teescham is fabrikas Anglijā Rukastles pilsehtā pahrdodam no sehgera un ari peenemam pasteleschānas uš leelahm partijahm ar apgalwošānu par satoru pehz Rihgas palitechnituma ismellešchānas.

General-agenti preeksch Kreewijas

Goldschmidt un beedr.,

Rihgā

uš leelās piš- un kiter-eelās stuhra.

R. Garrett un dehli

peedahwā is sawas 1778 g., atwehrtas wezafas Anglijas semkopibas mašīnu fabrikas, par loti slawenahm atsihtas

lokomobiles,

garainu kufamas mašines

wisadā leelumā no 4 lihds 10 firgu ispehkeem. — Lehtakee zenni. — Labakee nolihgumi.

Beenigā pahrdoschānas weeta pee

F. W. Grahmann Rihgā,

Nikolai-eelā blakus strehlnieku dahrsam.

Semkopjeem pasinoju,

ka manā fabrikā war dabuht par peellahjigu zenu un ar galwošānu pehz Baltijas politechnitas pahraudsišchānas stanziyas analiſchm: skautumiltus, superfosfatus, kalifabli, kainitu u. t. p.

Preeksch dšels un tehrauda ruhdišchānas pulweri samaltus ragus. Wehweri, mahlderu uš amatneeki war dabut lihmgalerku pā 1 rub. 60 kap. lihds 2 rubl. pudā.

Preeksch baroklu un audiejamu lopu ehdimāšchānas kaulu miltus.

Ari peenemu apstelleschānas uš Angliu un Wahju-superfosfateem, wijahm guano fortehm u. t. p. un apgahdaju ar procentu apgalwošānu par mehrenato tirgu. Tee fas pee manis pēhel wairaf ka 200 pudus weenā, reišā war uš mana rehina līt politechnitumā pirktu prezī pahraudsiht.

Richard Thomson

Rihgā.

Fabrika ahepušs Jahna wahreem pee uhdenslūmīf.

Semkopibas lauka-rihkus

planjamas mašines

lā: mafus ehrgtu-arklus pehz lahda pa wišam jauna mudula, Šohenheimes arklu ar puleeretu tehu dšels diwjuhgu un tā nosauttus Zeligawas arklu las godamafu ispehtjušchi, ezeiſchās, ekstirpatorus firgu-grahbestus, uniwersal-platas-sehjamās mašines ar kriteem.

„Budene“

fastahditas sahlu un labibas planjamas mašines, dahschadas wehtišchānas mašines, ekselu-mašines, ar rotu greeschānas un gepetu-kufamas mašines, tura leelā iswehle uš sehgera

Ziegler's un beedris,

Rihgā, leelā Piš-eelā Nr. 19.

Preeksch mahldereem!

Mwa un swina baltumu, bruhnu, far-lanu pehwi, oleri, krihtu, kihrušu un wišas smaltas mahlderu pehweš, ka ari slaidru lanepu un linu elju, firnišu, gatawas eljas pehweš, Angleschu ratu, greihsu, kopat- un damerlatu, terpentinu fizatifu, lihnu, tapeſhrsterkeles un pinseles no dahschada leeluma pahrdod wis lehtaki

Driedr. Kufner's

Zeligawā leelā-eelā Nr. 3.

Muhra namš

pee tirgus platiſcha ar leetu sehčas ruhmu un ſehnti ir pahrdodams jeb isihwejams Lūwafas, ſinas, Šahagardšs pee Sač kundses.

Beenijamus semkopjus, kas gribetu eetaiſit

semkopibas- un amatneezibas darba-weetas,

kā: ſudmalas preeksch milteem, ſtehrkelehm, kaulēem waj eljas; tā pat ari ſahgu-ſudmalas, kegelu zeptus, ſemes-malkas ſpaibus, winas-tahrstuwes, waj alus-bruhšchus un brandwihna deſinatuwes, darom zaur ſcho uš to uſmanigus, ka živil-ufſcheneeris R. Dielmann lungs, fas wairaf gaduš ar tahbahm leetahm darbjees un tahs ismehginajis, peedahwahš preeksch plahnu ſagatawošchānas, eenahtschānu: un isboſchānu-aprehlinašchānas un padoma peedoschānas, lahda wiſe tas wiſlabati isbaranis, un nem preti tahdus ušberumus ſawā tantori

Ziegler's un beedris,

Rihgā, Piš-eelā Nr. 19.

Ar rokahm, tā ari ar ſahjahm die-namas

ſchuhſchānas mašines

preeksch mahjas-bruhkes, tā ari preeksch ſkrodereem, kurpneekem, rehdiņee-keem pahrdod par lehtahm zehahm [167]

Ziegler un beedr.

Wjadus kegelus,

ſauſas plankas, dehtus un lates pahrdod par lehtu zenu E. J. Jacobson's upes-eelā ſatā namā Nr. 4 aif bruhweera Dermutha.

Stadras un labi dihgstoschās bastard-ahbolina ſehklas par lehtatu zenu ne tā is ahrjemes, ir pahrdodamas. Kur? war dabut ſinat „Balt. Semf.“ ekspedizija.

van Dyl,

Rihgā,

leelā ſmiſchu eelā

Claytona

lokomobiles, kul-

mašines,

Packarda

superfosfats

un wiſabas žitas lautſaimn. mašīn. u. rihki.

Pafawus,

mašīnu-eklu un

dezimalſwarus

pahrdod no sehgera

[169]

Ziegler un beedr.,

Rihgā, Piš-eelā, Nr. 19.

G. Sieslack'a

grahmatu- un biſchu-drukatawā

Zeligawā,

pee tirgus-platiſcha, ir ſchahdas no wina paſcha apgahdatas, jaunās grahmatas

tagab pat tā ſnabtuſchās un wiſās Baltijas grahmatu-pahrdotawās

dabujamas:

Zaima

Pawahru-grahmata

ar 700 rezeptehm.

Koſcha

rotas-kaſtite.

Grahmatneekem par pamahzihi un walas- briſchu laitatawelli no E. Dimsberga. 30 kap.

Godigais Zehkabs.

30 kap.